

یادگار دوست

موسیقی روی رباعیات مولوی

اثر

کامبیز روشن‌روان

Shiraz-Beethoven.ir

انتشارات سرود

کامیاب روشن روان در نوزدهم خرداد ماه سال ۱۳۲۸ در تهران به دنیا آمد. تحصیلات خود را ابتدا از دبستان منوچهری آغاز و از کلاس ششم ابتدایی وارد هنرستان عالی موسیقی گردید. در هنرستان ساز پیکولو به عنوان ساز تخصصی برای او تعیین گردید و از آن جا که علاقه ای به این ساز از خود نشان نداد، سال بعد، به منظور تعویض ساز تخصصی خود وارد هنرستان عالی موسیقی ملی گردید. از همان ابتدای ورود به هنرستان، سازهای سنتور و فلوت به عنوان سازهای تخصصی او تعیین گردیدند. به این ترتیب او اولین هنرجوی موسیقی بود که دارای دو ساز تخصصی می گردید. هر چند که پیش بردن دو ساز تخصصی در سطح هنرستان بسیار دشوار می نمود ولی او توانست با موفقیت کامل هر دو ساز را تا دیپلم ادامه داده و در کنار آن ها، تمبک را به عنوان ساز دوم و پیانورا به عنوان سازی که تمامی هنرجویان هنرستان الزاماً می بایست بنوازند، فرا گرفت.

آشنایی با سازهایی که فرهنگ های متفاوتی داشتند، بیشترین کمک را به او نمودند. زیرا او توانست از طریق سنتور با فرهنگ موسیقی ایرانی و دستگاه های موسیقی سنتی، از طریق فلوت با فرهنگ موسیقی کلاسیک غرب و تکنیک های اجرایی آن، با تمبک به دنیای شگفت انگیز ریتم و با خانواده سازهای کوبه ای و بالاخره از طریق پیانوبا دنیای وسیع و پر رمز و راز موسیقی آشنا گردد.

روشن روان پس از اخذ دیپلم وارد گروه موسیقی دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران گردید و در سال ۱۳۵۰ موفق به اخذ درجه لیسانس، با گرایش آهنگسازی گردید. پس از گذراندن خدمت دوساله سربازی در شهرهای تبریز، کرمانشاه و تهران، به منظور فراگیری زبان به انگلستان رفته و سپس برای ادامه تحصیل راهی آمریکا گردید و در دانشگاه جنوب کالیفرنیا به تحصیل مشغول شد.

او در سال ۱۳۵۸ پس از اخذ فوق لیسانس در رشته آهنگسازی و دریافت جایزه اول آهنگسازی، به ایران بازگشت و بلافاصله به تدریس در گروه موسیقی دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران مشغول گردید. او در سال ۱۳۶۱ به عنوان عضو هیأت علمی، به دانشکده صدا و سیما پیوست.

روشن روان به عنوان مدرس موسیقی، در دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی گوناگونی از جمله، دانشگاه تهران، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه هنر (دانشکده سینما و تئاتر، دانشکده موسیقی)، دانشکده صدا و سیما، مرکز اسلامی آموزش فیلم سازی، دانشگاه آزاد اسلامی و هنرستان موسیقی به تدریس اشتغال داشته است. او در کنار فعالیت های آموزشی، مسئولیت های مختلفی از جمله، مدیریت بخش علوم پایه در دانشکده صدا و سیما، ریاست شورای مرکزی کانون آهنگسازان سینمای ایران، عضویت در کمیته ملی موسیقی وابسته به یونسکو، عضویت در هیأت مدیره خانه سینما، عضویت در شورای عالی برنامه ریزی و نظارت بر هنرستان های هنر، عضویت در شورای عالی موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، عضویت در شورای فنی هنرستان موسیقی دختران، عضویت در شورای آموزشی علمی - کاربردی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، عضویت در شورای عالی نظارت بر آموزشگاه های آزاد هنری و عضویت در هیأت مدیره خانه موسیقی را بر عهده داشته است.

روشن روان به عنوان آهنگساز، آثار متعددی برای ترکیبات متنوع سازها، موسیقی آوازی، موسیقی فیلم، موسیقی سمفونیک، موسیقی برای کودکان و نوجوانان و موسیقی آموزشی تصنیف نموده است.

شیوه آهنگسازی او، سبکی را به وجود آورده که بیان خاص موسیقی ایرانی در آن به وضوح احساس می شود. او با به کارگیری عوامل و تکنیک های موسیقی جهانی و در خدمت گرفتن آن ها برای بیان هر چه بهتر موسیقی ایرانی، جنبه های دراماتیکی و توصیفی در موسیقی ملی ایرانی را به نمایش می گذارد.

رنگ آمیزی های صوتی، تنوع در ارکستراسیون، استفاده از امکانات صوتی سازها و بهره گیری کاملاً ویژه از سازهای ایرانی، در کنار بسط و گسترش موتیف های ایرانی، استفاده خاص از دستگاه های موسیقی سنتی، ملودی های محلی و هارمونی ویژه ای که خاص موسیقی ایرانی به وجود آورده و خصوصاً بهره گیری کامل از فواصل به اصطلاح ربع پرده که در موسیقی ایرانی به فراوانی استفاده می شود، همگی نوعی موسیقی را به وجود می آورند، که زبان ویژه موسیقی روشن روان است.

جزوات و مقالات متعددی از روشن روان به چاپ رسیده که از جمله می توان به مقالات: موسیقی نظامی، مقدمه ای بر موسیقی قرن بیستم، نگاهی به تاریخ موسیقی، کمانچه، سیر تحول موسیقی در ایران، حنا و هارمونی زوج، موسیقی قرن بیستم، تأثیر موسیقی شرق بر موسیقی اروپا، سنتور، موسیقی هنری و هنر موسیقی، سیر تحول موسیقی در ایران پس از انقلاب، جنبه های دراماتیکی موسیقی ایرانی در فیلم، موسیقی پاپ از آغاز تا امروز، موسیقی در فیلم های کمدی و موسیقی در فیلم های تاریخی نام برد.

از میان آثار موسیقی روشن روان می توان از:

جمعه خونین برای ارکستر سمفونی، گروه کر، تک خوان ها و نوار الکترونیکی، آزادی برای گروه کر، کنسرتو فلوت با همراهی ارکستر زهی، کوارتت برای سازهای کوبه ای ایرانی، انقلاب برای سازهای بادی برنجی و سازهای کوبه ای، سمفونی فلک الافلاک، سه گاه برای ۲۰ ساز زهی.

نوار نهانخانه دل، آینه در آینه، یادگار دوست، ساقی نامه، آشنایی با دستگاه های موسیقی ایرانی، گل هزار بهار، سیب سرخ خورشید، ایران زمین، تنها ماندم، موسیقی متن فیلم های برنج خونین، سفیر، جاده های سرد، بی بی چلچله، شاه شکار، امیر کبیر، گل های داوودی، پرند کوچک خوشبختی، همسرو تولد یک پروانه نام برد. روشن روان اولین موسیقی متن را در سال ۱۳۵۳ برای فیلم مسافربه کارگردانی عباس کیارستمی و به سفارش کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تصنیف نمود.

موسیقی متن فیلم های گل های داوودی و دولت تودر سومین جشنواره فیلم فجر جایزه بهترین موسیقی متن فیلم را دریافت کردند و سمفونی فلک الافلاک جایزه اول بهترین اثر سمفونیک مربوط به دفاع مقدس را به دست آورد. موسیقی متن فیلم تولد یک پروانه تندیس بهترین موسیقی متن را در دومین جشن خانه سینما، فیلم جنگجوی پیروز، شیر سنگی بهترین موسیقی متن فیلم های کمدی و موسیقی فیلم بچه های ابدی، جایزه ی بهترین موسیقی متن از بیست و پنجمین جشنواره بین المللی فیلم فجر را به دست آورد.

روشن روان تاکنون بارها به عنوان عضو هیأت داوران در جشنواره های مختلف از جمله: جشنواره فیلم دفاع مقدس، جشنواره موسیقی دفاع مقدس، جشنواره های موسیقی جوان و جشنواره بین المللی موسیقی فجر شرکت داشته است. او تاکنون در مجامع و سمینارهای علمی گوناگون داخلی و بین المللی شرکت نموده و گوشه هایی از ویژگی های موسیقی ایرانی و موسیقی فیلم در سینمای ایران را معرفی نموده است که از جمله می توان از: شورای جهانی موسیقی در سال های ۱۹۹۳ و ۱۹۹۵، مرکز فرهنگی آسیا در ژاپن در سال های ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴، کارگاه آموزشی سازهای آسیا و اقیانوسیه سال ۱۳۷۵ و کارگاه آموزشی فیلم سازان زن آسیا در سال ۱۳۷۶ و اجلاس مرکز مطالعات خاورمیانه در آمریکا (۱۹۹۹) نام برد.

ای دوست قبولم کن و جانم بستان
مستم کن و وز هر دو جهانم بستان
با هر چه دلم قرار گیرد بی تو
آتش به من اندر زن و آنم بستان

I

Kambiz Roshan Ravan (b. 1949)
(1363)

$\text{♩} = 60$

Flute *mf*

Santoor *p* (4)

Violin I *p*

Violin II *p*

Viola *p*

Violoncello *p*

Contrabass *p*

7

Fl. *mf*

Sn. *mf*

Pno. *p*

Vln. I *mf*

Vln. II *div.*

Vla. *div.*

Vc. *div.*

Cb. *div.*

12

Sn.

Tar.

mf

Pno.

Vln. I

Vln. II

div.

unis.

Vla.

unis.

Vc.

Cb.

17

Tar.

Pno.

Vln. I

Vln. II

Vla.

unis.

Vc.

Cb.

23

Sn.

Pno.

Vln. I

Vln. II

Vla. div.

Vc.

Cb. pizz.

27

Sn.

Pno.

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.